

Fleiri nýggj tilboð:

Á háskúla at læra til ungdóms- leiðara

Føroya Fólkaháskúli fer nú til heystar at viðka um frálærana við m.a. at skipa fyri ljúlesnaði á trimum okjum:

1. ungdómsleiðaralinju
2. fiskivinnulinju
3. almenna skúlinju (9. flokkur fyri tilkomin fólk).

Hetta merkir ikki, at vanliga lestrar- og skeið- ríksemi verður broytt. Tað verður framvegis eitt skeið um heysti go eitt um vári og síðani koma tey styttru skeiðini.

Á teimum langu skeið- unum verður so umframt ta føstu kjarnuna so sum føroyskt, søga, samfelags- læra osfr., so eisini hesar triggjar linjurnar at selja millum.

Torben Johannesen, háskúlastjóri sigur, at teir í eina tíð hava arbeitt við ymsum ætlanum at royna at endurnýggja frálærana á Háskúlanum, soleiðis at kanska fleiri næmingar koma á skúlan.

HF-fyrirreiking

Í nøkur ár hevði skúlin eitt HF-fyrirreikingartil- boð og komu nógvar ung á skúlan hesi árin. Nú eru so fleiri og fleiri farina t gera seg út til HF longu í 10. flokki, so nógvar eru longu klár at byrja á HF, tá tey fara úr 10. flokki. Eisini hevur Handlisskúlin tikið upp FHS-út- bógving, sum eisini kann brúkast sum eitt slag av HF-fyrirreiking.

Tað hevur so gjørt, at Háskúlin hevur slept HF-fyrirreikingini og er komin niður á eitt næmingatal, sum var vanligt í 70-unum tvs. einir 25-30 næmingar.

Tá næmingatalið hevur verið tað mesta, hevur tað ligið uppi á 40.

— Vit hava tí nú valt at royna nakað nýtt, fyri á tann hátt at fáa fleiri næmingar sigur Torben Johannesen.

Ungdómsleiðara- linja

Hvat viðvikur ungdóms- leiðaralinjun, so heldur Torben Johannesen, at tað

er sera tiltrongt við slikari undirvísing.

Ætlanin er at ung, sum taka hesa linjuna, skulu fáa royndir í at reka bygðafelag ol.

Endamálið við hesi linju er at gera ungdómin virknan sjálvan mótvægis »undirhaldsmentanini«. Hon skal eisini vera ein týðningarmikil liður í bygdamenningini.

Torben Johannesen sigur, at tað í mongum færum er eitt tungt tak hjá fólki í smábygdum at fara undir nakað nýtt.

— Vit vænta ikki, at hesi ungfólk eru færi beinanvegin at fara heim og loysa allar trupulleikar, men kanska setir hetta so við og við nakað í gongd.

Innihaldið í hesi undir- vísingini fer so at snúgv seg um feløg og felags- arbeiði, sálarfrøði og sam- felagsfrøði, mentan, kvøldsetur o.a.

Ætlanin er at tey, sum tekna seg til hesa linjuna, í stóran mun sjálvi saman við einum lærara leggja undirvísingina til rættis, soleiðis at hon verður so viðkomandi sum gjørligt.

Hendan eins og hinar linjurnar fævna um 12 tímar um vikuna.

Fiskivinnulinjan

Endamálið við hesi linjuni er at geva næmingunum eitt innlit í og fatan av tí stóðu, sum føroysk fiski- vinna og fiskaidnaður er í dag. Somuleiðis at geva teimum høvi til at meta um, hvussu hesin týdn- ingarmikla vinnuvegur okkara kann mennast og hvørji politisk, havrættar- lig og vistfrøðilig sjónar- mið megu vera uppi í, tá ið ætlast skal um framtíðar- vanirnar.

Um innihaldið annars er at siga, at tað skal fævna um havfrøði, føroyska fiskivinnusegu, felags- viðurskipti, siglingarsøgu, fiskivinnupolitik og sum nakað serskilt og ikki minni áhugavert praktik, har næmingarnir eru tús við sluppini, Magnusi Heinasyni, vitja á flaka- virkinum o.l.

Almenn skúlinja

Tað var endurútbúg- vingarstovan, sum í vár kom við einum ynski um at skapa møguleikar fyri, at tilkomin fólk, sum eru farin úr 7. flokki og hava brúk fyri eini útbúgving, kunnu fáa eitt 9. floks- prógv.

Torben Johannesen sigur, at eitt er tað, at endurútbúgvingarstovan hevur tørv á slikum men hann ivast ikki í, at tað eisini eru nógvar onnur fólk, sum kundu tikið hesa linjuna.

Fyri at kunna klára hesa linjuna, so er ein noyddur at ganga í tvey skeið, tvs. byrja í august og enda í juni. Men tað stendur so einum og hvørjum fritt í at vera við til bert eitt skeið og so ikki fara upp til nakra roynd, sum ætlanin er at hava.

Torben sigur, at tað verður ikki kravt av hesum fólkunum, at tey eins og aðrir háskúlanæm- ingar skulu bógva á skúlanum, men hinvegin er pláss fyri teimum á skúla- heiminum eisini.

Eitt er tó til hindurs enn, og tað er, at frávíkl skl gerast frá háskúlagisini at fáa loyvi at skipa fyri próvtøku.

— Faa vit ikki tað undantaksloyvi, so koyra vit linjuna kortini, men so mugu fólkin fara upp til roynd á øðrum skúla og við øðrum lærarum.

Háskúlin hevur annars gjørt eina ávísu avtalu við Venjingarskúlan um hesa linjuna.

Ikki royndir

Uppá fyrispurning um hesar triggjar nýggju linjurnar skulu skiljast sum ein desperat roynd at økja um talið av næmingum til ein háskúla, sum kanska litil tórvur er á í dag, sigur Torben Johannesen, at so er ikki.

— Vit fara framhaldandi at halda fast við, at háskúlin skal ikki byggja sína undirvísing á royndir og prógv, og hóast vit royna hetta nýggja til- takið, so haldi eg ikki vit hava broytt nakað við háskúlatankanum.

— Hetta er ikki nøkur desperat roynd, tí vit klára okkum sum er, men vit halda, at vit hava so góð tilboð, at tað kundu verið fleiri, sum tóku við teimum.

— Hvat er tað, sum fær fólk at koma á háskúla í dag?

— At fólk vilja hava stundir til at umhugs- ymsar spurningar í sam- felagnum kanska eisini persónligar. Ein hevur hug at seta seg inn í nógvar viðurskipti og vita, hvussu tey virka.

Eg meini, at hetta at taka mentanarlig og samfelagsligar spurningar

Háskúlastjórinn her saman við einum av skeiðluttakarunum í fjør, Katrinu á Trolla- nesi

til viðgerar, eigur at vera ein drivmegin til at fara á háskúla.

Torben Johannesen heldur eisini at tey styttru skeiðini hava stóran týdn- ing ikki minst fyri tey til- komnu. — Tað eru fólk, sum kanska ikki hava møguleikar at tosa og kjakast um ávís evni, men so sleppa at gera tað her á skúlanum í eina viku ella tvær — og við javn- aldrar ella yngri og eldri fólk.

Samanhald

— Hvat heldur tú næm- ingarnir dáma best, tá teir koma á Háskúla?

— Tað er torført at siga. Spyr tú fólk, hvat tey hava fingið burtur úr, so er tað rættiliga ymiskt. Ein stórir partur sigur, at tey av tí reint skúlafakliga hava fingið nógvar burtur úr, tí tey hava ongantið tímað at gjørt nakað við tað fyrr.

Men ein partur vil helst meira leggja dent á hetta við samanhaldinum. At tað hevur stóran týðning fyri tey at kunna vera saman við øðrum. Eg havi høyrð HF-lærara siga, at teir halda, at stórir

munur hevur verið á teimum, sum koma frá Háskúlanum og so øðrum næmingum, sum koma inn á HF. Tey, sum hava verið á Háskúla, hava tikið stóðu til nógvar spurn- ingar, sum hini ikki hava.

Eg haldi eisini, at vit her á skúlanum, sigur Torben Johannesen viðari, alla tíðina konfrontera næm- ingarnar við samfelags- ligum spurningum. Tað búnar næmingarnar.

— Nú hevur tú verið stjóri á Háskúlanum í fimm ár. Skuldi tú sett ein felagsnevnara fyri tað positiva, sum Háskúlin hevur at geva næm- ingum, hvat skuldi hann so verið.

— Hetta at næm- ingarnir sjálvir seta sær nakrar uppgávur saman við lærara og loysa tær í felag. Og hetta at kunna seg við eitt ávíst evni av berum fotvitni og ikki tí tað skal enda við einum prógvi og vitnisburði.

Ov litið sjálvstøðug í Føroyum

— Hvat hevur tú serliga lagt tær í geyma viðvík- andi teimum næmingum,

sum koma á háskúla?

— Eitt er, at mong teirra duga ikki at arbeiða sjálv- støðugt. Faa tey upp- gávur, so kiksar tað oftani. Tey vilja heldur hava, at lærarin greiðir frá einum evni heldur enn at tey sjálvi loysa eina uppgávu.

Mær hevði dámt best, at her var ein veksulvirkn- ingur.

— Kann ein av orsök- unum til hetta liggja í okkara skúlskipan ann- ars; at lærarin í ov stóran mun leiðir undirvísingina?

— Tað haldi eg. Vit hava eisini nógvar danskar og norskar næmingar, og tað er heilt týðuligt, at teir í fólkháskúlanum meira eru vanir við sjálvir at loysa uppgávur.

jan

